

In dit nummer onder andere: ■ Nieuws over Hongarije Plaza ■ Baranya atlas ■ Verslag 'Pop-up' ambassade ■ Wat te doen met kastanjes ■ Roberts advies: Hongaarse zorgverzekering ■ St. Maarten in Nagypall ■ Hongaarse kerstmarkt in Warnsveld ■ Textielkunstenares Angéla Thiesz ■ Jan op de Hongaarse school ■ Fototentoonstelling Ata Kandó ■ Op de bres voor Hongaarse Roma ■ wijnhuis Szabó Pince ■ Muziekevenementen in Pécs

Prachtig gerenoveerde 'Szászvári Vár'

In augustus 2016 is de gerenoveerde Vár (burcht) in Szászvár geopend. Voor de liefhebbers van burchten zeker een bezoekje waard. Van dinsdag tot en met zondag geopend van 9.00 tot 17.00 uur.

De trotse burgemeester van Szászvár voor de burcht

is vooral gebruikt om de omgeving een nieuwe toeristische impuls te geven, welke wellicht ten goede komt aan de lokale bevolking.

Voor het gebruikte materiaal valt als eerste op. Prachtige vloeren, een ongelofelijk mooie houten trap en grote deuren laten zien dat kosten noch moeite zijn gespaard. Bij de receptie/informatiebalie zijn naast Hongaarse informatie folders ook Engelse folders beschikbaar.

De renovatie van deze burcht, gelegen naast de kerk in Szászvár,

Ook met het openbaar vervoer is deze burcht prima bereikbaar, de burcht ligt op slechts 100 meter van het busstation.

Wellicht bent u bij het bezichtigen - net als wij - verbaasd, vol bewondering en verrast! Veel kijkplezier.

Carla Joesse

Alles over de Hongaarse zorgverzekering

Voor wie van plan is naar Hongarije te emigreren is het van belang om zo spoedig mogelijk na aankoop of huur van een woning een registratiekaart/verblijfsvergunning aan te vragen. Waarom? Dat leest u in het uitgebreide artikel van Robert Kemkers op pagina 6, 7 en 10.

Vakaró voor Komló al bijna 19 jaar in actie voor Roma

Onlangs kwam er bericht van een vader uit Hongarije. Aan zijn zoon Zsolt waren gouden bergen beloofd, als hij ging werken in Nederland. De praktijk bleek echter anders. Geen huurcontract en geen arbeidscontract.

Geen bergen van goud, maar alleen bergen vol zorg, eenzaamheid en angst.

"Beter terug bij ons, in de armoede, dan te worden uitgebuit. Dank u wel voor de hulp!" schreef de vader.

Lees meer op pagina 12

Gratis vier Hongarije kaarten voor donateurs

Lees er meer over op pagina 11

Nieuws over Hongarije Plaza

Hongarije Plaza 2016 in Zoetermeer was in vele opzichten een succes. Een geweldige opkomst van zo'n 1800 bezoekers, van klein tot groot. Holtviola en de optredens op het Open Podium oogstten veel waardering. De standhouders waren in het algemeen tevreden, evenals de sprekers van de verschillende workshops. Het eten en drinken smaakte - misschien juist wel door de lange rij ☺ - prima en de stemming was opperbest. Vanzelfsprekend lag het in de lijn om meteen te denken aan Hongarije Plaza 2017. Toch is besloten om een jaar voorbij te laten gaan en het evenement weer in 2018 te gaan houden. De organisatie heeft in toenemende mate onderkend dat voor een dergelijk grote activiteit een aantal zaken langer van te voren op de rit moeten staan. De interne structuur moet goed op orde zijn

(bestuur, coördinator, werkgroep, vrijwilligers), de financiële basis stevig(er) en ook willen we graag nog één stap beter qua locatie, zodat catering en muziek nog beter uit de verf kunnen komen.

Met deze ambitie gaan bestuur en werkgroep aan de slag. Wie mee wil helpen, kan zich aanmelden. Om te kunnen beoordelen op welke plaatsen is een brief per mail nodig, met enkele persoonlijke gegevens en de mogelijkheden die men heeft, qua ervaring, vaardigheid, tijd. In april 2017 wordt de eerste bijeenkomst voor HP18 gehouden. Uiteraard vinden in 2017 op allerlei plekken in Nederland grotere en kleinere Hongarije-feestjes plaats. Voor het nationale evenement Hongarije Plaza moet men echter een jaartje geduld hebben. Mecsek Magazine houdt u op de hoogte!
Cees Verharen

BOEKBESPREKING

Baranya Atlas

Pas geleden liep ik in de prachtige boekwinkel Alexandra in de Arkád in Pécs. Ik kocht daar voor 2490 HUF een grote en dikke Atlas van Baranya, gebonden in een handige ringband.

ISBN 978963378594

Ik vond 'm op de afdeling Toerisme en Reizen, waar een heleboel landkaarten te vinden zijn in allerlei schaalgroottes, van diverse gedeelten van Hongarije en ook met fietsroutes. Van deze Atlas van Baranya waren er nog maar een stuk of vijf en aangezien het boek in 2008 gedrukt werd, weet ik niet of er nog voorraad is bij de uitgever Hiszi. Deze uitgeverij heeft ook van alle andere provincies van Hongarije zo'n atlas gemaakt. In deze van de provincie Baranya staan niet minder dan 301 plattegronden van alle plaatsen. Er staat een korte beschrijving bij in drie talen en onder andere gegevens over inwoneraantallen. Natuurlijk, elk dorp en elke straat is te vinden met een navigatiesysteem. Toch vind ik deze atlas een aanrader. Het boek nodigt uit om te bladeren, onbekende dorpen te bekijken, nieuwe ideeën op te doen (ook door de talloze advertenties rond de kaarten). Omdat het in 2008 verschenen is, zullen ongetwijfeld enige gegevens verouderd zijn. De inwoneraantallen zullen iets omlaag zijn gegaan en sommige advertenties niet meer geldig. Maar het stratenplan van de dorpen is waarschijnlijk nauwelijks veranderd. Als voorbeeld vind je in deze Mecsek Magazine het kaartje van Köblény en een korte beschrijving van het dorp.
Aanbevolen! Cees Verharen

Pécs in beeld, Beeld in Pécs

Beeld voor de vermoorde joodse kinderen

Dit beeld staat voor het huis van de Joodse gemeenschap vlak bij de synagoge in Pécs. Het is in 2010 gemaakt door Mária Úz en is ter nagedachtenis voor de vermoorde joodse kinderen uit deze stad tijdens de laatste wereldoorlog.

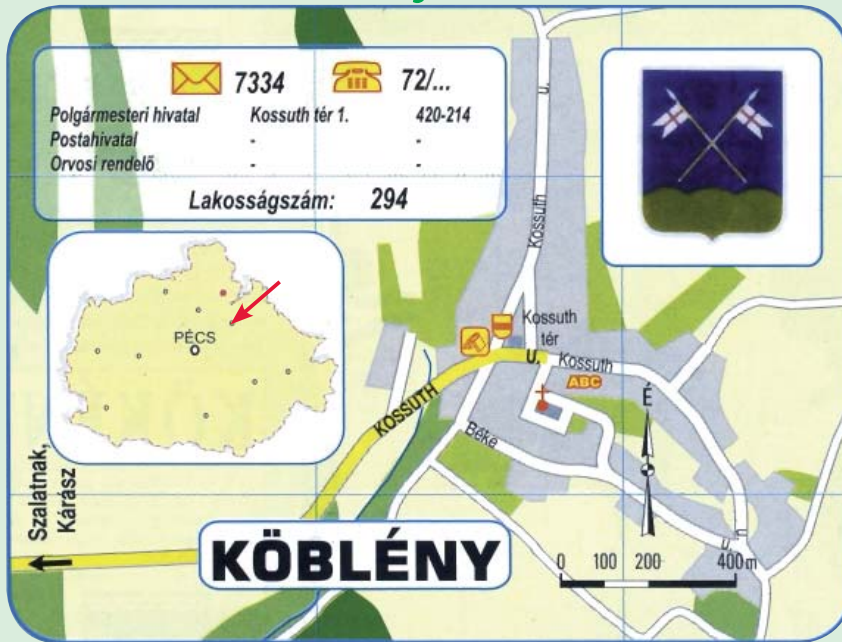

Sind eind 18e eeuw woonden er joden in Pécs, de synagoge werd gebouwd tussen 1865 en 1869. Hun aantal groeide tot 3.486 in 1941. Toen de oorlog begon werden velen van hen ingezet in het Hongaarse leger. Na het binnenvallen van de Duitse Wehrmacht op 19 maart 1944, zette de Gestapo hoofdkantoren op in Pécs en

begon samen met de toenmalige Hongaarse regering anti-joodse maatregelen te nemen. Eerst werden de rijke joden door de SS gedeporteerd naar concentratiekamp Mauthausen, de overige joden uit Pécs en omgeving werden gedwongen in een ghetto te gaan wonen. Al snel werden ze weggevoerd naar legerbarakken waar velen stierven aan ziekten. Op 4 en 6 juli 1944 werd iedereen die was overgebleven naar het station gebracht en vandaar met vrachtwagens naar Auschwitz-Birkenau gedeporteerd. Zo'n 70% van de joodse inwoners van Pécs werd vermoord, slechts weinigen keerden terug.

Uitgelicht: Köblény

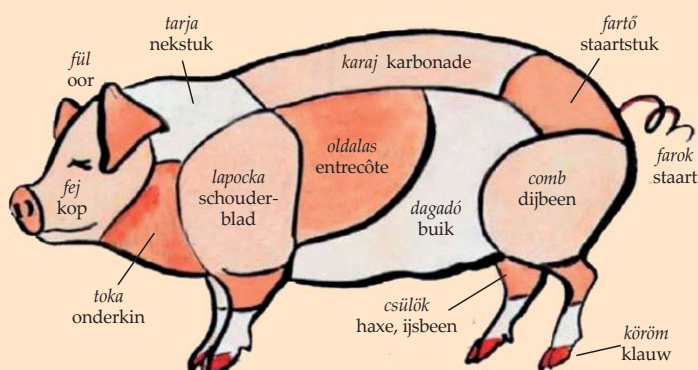
Het romantische dorpje Köblény is gelegen in de provincie Baranya, aan de voet van het Mecsek gebergte. Na het dorp (ca. 300 inwoners) loopt de weg dood en splitst zich in diverse paden de heuvels en bossen in. Köblény is gelegen in een dal, omgeven door eindeloze bossen, drie meren (om te zwemmen of te vissen) en het uitgestrekte natuurgebied van de oostelijke Mecsek (Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet). Het dorp heeft een levensmiddelen-

winkel, overige winkel- en diverse toeristische en sportvoorzieningen zijn te vinden in Bikal (3 km lopen of fietsen) en Kárász (4 km); hier kan men ook paardrijden en tennissen. Zwemmen kan in Magyaregregy en Szászvár. In de hele omgeving ligt een uitgestrekt wandel- en fietspad. Op 20 minuten rijden ligt het kuuroord Sikonda en de steden Komló en Bonyhád zijn binnen 25 minuten te bereiken.

Van: www.hongarijehuis.nl

Hongaarse les...

We verwachten niet dat veel van onze lezers hun eigen varken vetmesten. En zelf slachten is er al helemaal niet meer bij in de Europese Unie. Maar toch een kleine les in varkensonderdelen (voor als u naar de Hongaarse slager gaat).

Strip van Jan Noot

Bij ons in het Hongaarse dorp...

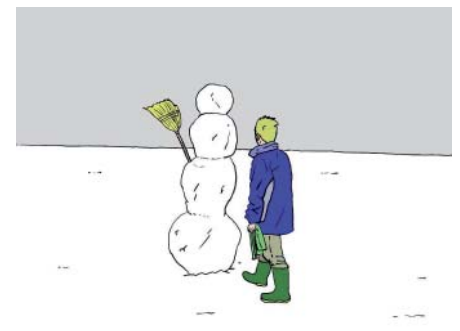
Een dun laagje sneeuw geeft de achtertuin van Lajos en Mária, de buren, een vredig aanzicht.

Met een beetje geduld kun je zelfs met zo'n dun laagje sneeuw grote sneeuwballen maken.

En die grote sneeuwballen kun je vervolgens samen opstapelen...

Het resultaat is ernaar! ☺ Sneeuwpoppen zijn van alle tijden!

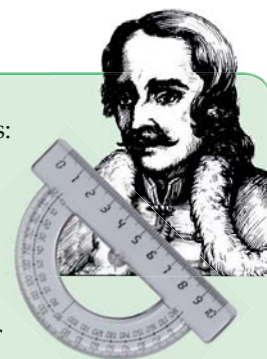
Hongaarse uitvinder van het gradenboogje

Sámuel Mikoviny

Sámuel Mikoviny werd in 1698 geboren. Tussen 1718-1721 studeerde hij aan het seminarie in Bratislava. De talentvolle jongeling bleef niet onopgemerkt en hij vertrok naar Duitsland om daar aan de universiteit van Jena te studeren. Zijn favoriete onderwerp was wiskunde. Hij behaalde zijn inge-

nieursdiploma en begon een Europese tournee. In 1725 keerde hij terug naar Hongarije en werd ingenieur. Hij had een belangrijke bijdrage in het maken van een nieuwe kaart van Hongarije. Hij ging daarbij uit van zijn eigen metingen en wetenschappelijke methode die gebaseerd was

op vier principes: astronomisch, geometrisch, magnetisch en hydrografisch. Mikoviny was ook de uitvinder (ca. 1730) van het gradenboogje, een meetinstrument, dat nog altijd wordt gebruikt om verschillende hoeken te meten of te berekenen.

'Pop-up' ambassade in Pécs

Met het oog op het verbeteren van de dienstverlening, besloot de ambassade afgelopen najaar een deel van de Nederlandse gemeenschap op te zoeken.

In de grote expositiezaal van het Csontváry museum in Pécs was zaterdag 5 november de eerste ambassade 'pop-up'. Onder het motto 'de ambassade komt naar u toe' trok het ambassadeteam Boedapest uit om de Nederlanders in andere delen van Hongarije te ontmoeten en van dienst te zijn.

Paspoortaanvragen

Tijdens deze middag heeft het consulaire team van de ambassade meer dan dertig nieuwe paspoortaanvragen behandeld. Voor één dag is de paspoortapparatuur uit Boedapest meegenomen om de mensen op locatie te kunnen faciliteren in het aanvragen van nieuwe paspoorten of ID-kaarten. De prijs die aanvragers betalen voor reisdocumenten is per 9 maart 2014 naar een kostendekkend niveau gestegen. De Rijksbrede prijsstijging van reisdocumenten en identiteitskaarten is voornamelijk door bezuinigingen ingegeven. Hiermee kwam een einde aan de praktijk waarbij het Ministerie van Buitenlandse Zaken veel geld moest toeleggen op deze dienstverlening in het buitenland.

Nederlanders die in het buitenland wonen, kunnen ook bij een aantal gemeenten in Nederland een reisdocument aanvragen. De tarieven

liggen daar lager dan bij de Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland. Hoewel ook gemeentes kostendekkende tarieven hanteren, kan een gemeente reisdocumenten goedkoper uitgeven. Dat komt vooral door schaalvoordelen van gemeenten, die gemiddeld veel meer reisdocumenten verstrekken dan de ambassades.

Met de verhoging van het tarief voor een paspoort is overigens ook de duur van de geldigheid van een paspoort verlengd van 5 naar 10 jaar.

Nederlanders in Hongarije

De ambassade was ook benieuwd naar de algemene ervaringen van de Nederlanders die in Hongarije wonen. Door middel van een questionnaire tijdens de ambassade Pop-up werd de Nederlanders onder meer gevraagd naar het leven in Hongarije. De rust en ruimte worden geroemd als belangrijke redenen voor de emigratie naar Hongarije. Ook de vrijheid die men hier in het dagelijks leven ondervindt, wordt bijzonder op prijs gesteld. Daarnaast

noemt men de behulpzame en beleefde bevolking en het goedkopere leven als pluspunten. Er zijn ook een aantal zaken waar de Nederlanders in Hongarije tegen aan lopen, waarbij de taal op nummer één staat. Hongaars wordt als moeilijk ervaren en veel Hongaren ontberen kennis van het Engels of Duits. Dit uit zich in moeilijkheden bij het regelen van praktische zaken. De bureaucratie van Hongaarse instituties en het vele papierwerk dat vaak moet worden ingevuld, wordt ook gehemeld. Een opvallend aantal noemt 'afspraken maken en het nakomen hiervan' als een problematisch aspect van het leven in Hongarije.

Honderd Nederlanders, voornamelijk woonachtig in Zuidwest Hongarije, hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt om elkaar en het ambassadeteam te leren kennen en te horen wat de ambassade in Hongarije zoal doet. De ambassade bedankt langs deze weg alle deelnemers voor hun aanwezigheid en hun positieve inbreng!

Wat te doen met... kastanjes

Kastanjabomen doen het vooral in delen van Transdanubië goed dankzij het ideale klimaat en beschutting door de bergketens. Op de hellingen van het Mecsek gebergte kunnen dan ook op diverse plekken veel eetbare kastanjes worden gevonden. Deze subtropische vrucht bevat veel koolhydraten. Vooral poffen is in Hongarije populair en op veel markten komt in het najaar de geur van houtskool en gepofte kastanjes je tegemoet. Een andere lekkernij is de kastanjepuree dat zelden ontbreekt in het lijstje van desserts in restaurants. Hieronder een aantal recepten.

Kastanjepuree

Gesztenyepüré hagyományos módon

Nodig voor 500 gr:

- 1 kg eetbare kastanjes
- 200 gr fijne suiker
- 1 l melk
- 1 vanillestokje
- 1-2 el rum
- 3-4 dl zoete slagroom

Kook de kastanjes een paar minuten in kokend water. Dan goed laten uitlekken. Verwijder schil en velletjes als de kastanjes nog heel heet zijn. Kook de melk, los de suiker daarin op, voeg het vanillestokje toe en kook hierin de kastanjes tot ze zacht zijn. Haal ze uit de pan, wrijf ze door een zeef en roer de puree glad met een scheutje rum en (eventueel) de zoete slagroom. De puree is nu klaar om te gebruiken voor bijvoorbeeld de volgende recepten.

Kastanjedessert

Gesztenyepüré masszából

Nodig:

- 3-4 dl zoete slagroom
- 500 gr. kastanjepuree
- 1-2 tl rum, rum-essence of melk

Klop de slagroom stijf. Schep de helft in een glazen kom of verdeel dit over 5 à 6 dessertglazen. Duw de puree (op smaak gemaakt met rum

of melk) door een aardappelpers en doe het bij de (verdeelde) slagroom. Spuit er nog toefjes slagroom op en maak het af met een morel.

Kastanjehoortjes

Gesztenyés kifli

Nodig voor de hoortjes:

- 350 gr bloem
- 200 gr boter
- 4 el poedersuiker
- zout
- 2 eierdooiers
- 20-30 ml rum
- 50 ml zure room

Nodig voor de vulling:

- 350 gr gepureerde kastanjes
- beetje rum
- zoete slagroom

Verder:

- 1 ei
- vanillesuiker
- poedersuiker

Bereiding:

Knead de bloem met de boter en poedersuiker en daarna met het zout, de eierdooier, de rum en zure room. 30 minuten laten rusten op een koele plek en dan uitrollen op een met bloem bestoven ondergrond tot een plak van 0,5 cm. Met een mes verdelen in stukken van 7x7 cm. Leg op elk stuk een schep kastanjevulling. Daarop een paar druppels rum of zoete slagroom. Rol de deegplakjes op tot een hoortjesvorm, bedek ze met het losgeklopte ei en bak ze lichtgeel op 220°C. Tenlotte bestrooi- en met vanille- en poedersuiker

Kastanjesoep met champignons

Gesztenyeleves gombával

- 400 gr geroosterde kastanjes
- 1 bakje champignons
- 1 ui
- 1 l bouillon
- 300 ml room
- 1 tl gedroogde rozemarijn

Verhit een klontje boter in een pan en bak de champignons en uien zacht. Voeg de kastanjes toe tot ze goed verwarmd zijn. Voeg de bouillon toe. Meng alles met een staafmixer en voeg de rozemarijn toe. Weer warm maken, room er door roeren en op smaak brengen met peper.

Eet smakelijk!

advertenties

HUNGARIAHUIZEN
UW SFEERVOL VAKANTIEHUIS IN HONGARIJE
www.hungariahuizen.nl

goulashcrème
salami
paprikapoeder
en veel meer!
www.desmaakvanhongarije.nl

Goed en voordelig naar tandarts
Peter Spengler in Orfű
www.spenglerdr.hu/zahnarztpraxis.html

Roberts Advies

Hongaarse zorgverzekering

Steeds vaker krijgen wij vragen van Nederlandse en Belgische klanten over de ziektekostenverzekering. Steeds meer mensen komen (semi-)permanent in Hongarije wonen en een aanmerkelijk deel van hen is gepensioneerd, voor wie dit een belangrijk onderwerp is. Aangezien de laatste jaren het nodige gewijzigd is, deze keer aandacht voor de mogelijkheden en voorwaarden voor een zorgverzekering.

Europese Ziekenfondspas

Voor veruit de meeste lezers is de situatie tamelijk eenvoudig. Wie slechts af en toe in Hongarije verblijft of wie nog een officieel woonadres in een andere EU-lidstaat heeft, kan gewoon gebruik maken van zijn eigen Nederlandse, Belgische of Duitse zorgverzekering. Deze heeft een dekking voor alle landen van de Europese Economische Ruimte (EER), waaronder ook Hongarije. Wel is het aan te raden om te beschikken over een zogenaamde 'Europese Ziekenfondspas' (European Health Insurance Card (EHIC), in België: EZVK). Steeds vaker drukt de Nederlandse of Belgische zorgverzekering deze EHIC af op de achterkant van de eigen, traditionele ziekenfondspas. Als dat niet het geval is, kan men via internet of telefonisch gratis zo'n EHIC aanvragen. Het is verstandig om dit pasje altijd mee te nemen, aangezien men dan doorgaans de kosten van een bezoek aan een huisarts, specialist of ziekenhuis in Hongarije niet hoeft voor te schieten (de kosten van medicijnen zijn meestal wel deels voor eigen rekening). Het gaat in dit geval overigens alleen om strikt noodzakelijke zorg wegens ziekte tijdens het verblijf; voor verdere (na)behandeling is men aangewezen op de ziekenzorg in het eigen land.

Ook als men wil emigreren naar Hongarije, of alleen een Hongaarse adreskaart en registratiekaart/verblijfsvergunningpas wil aanvragen, wordt altijd gevraagd naar deze EHIC. Als men die niet kan overleggen, dient men over aanmerkelijk meer inkomen of spaargeld te beschikken om in aanmerking te komen voor de verblijfsvergunning.

Wie om bepaalde redenen geen Europese ziekenfondspas kan aanvragen, kan als alternatief bij de eigen

zorgverzekeraar een zogenaamd S1-formulier aanvragen (voorheen E106-formulier); dit is een bewijs dat men in het thuisland verzekerd is voor ziektekosten en hiermee ook recht op vergoeding van het wettelijke basiszorgpakket in Hongarije heeft.

Hongaarse Ziekenfondspas

Voor wie permanent in Hongarije verblijft en niet meer ingeschreven is in Nederland of België ligt de situatie anders: hij of zij kan dan niet meer verzekerd blijven voor de ziektekosten in eigen land, maar

Het ziekenhuis in Bonyhád

dient een Hongaarse ziekenfondspas aan te vragen. In alle gevallen kan dat via een kantoor van de Hongaarse Nationale Ziekenfondskas (Országos Egészségbiztosítási Pénztár; OEP). Deze valt administratief onder de provinciale gedeconcentreerde rijksdienst (Megyei Kormányhivatal) en dit betekent dat men naar het ziekenfonds moet van de Hongaarse provincie waar men woonachtig is. De hoofdvestiging is altijd in de provinciehoofdstad, hier is ook de meeste kennis aanwezig. De mensen die geëmigreerd zijn naar de Mecsek regio kunnen dus het beste terecht in respectievelijk Pécs, Szekszárd of Kaposvár. Men kan bij de Hongaarse ziekenfondskas een Hongaarse ziekenfondspas (papiertje) aanvragen, in het Hongaars bekend onder de naam

TÁJ-kártya. In het geval van buitenlandse staatsburgers is de geldigheid van dit pasje doorgaans gekoppeld aan de geldigheidstermijn van het paspoort of ID-kaart; als men dus een nieuw reisdocument krijgt dient men ook even bij het ziekenfonds langs te gaan om ter plaatse gratis een nieuw pasje aan te vragen. Met dit pasje heeft men in Hongarije niet alleen recht op de strikt noodzakelijke zorg, maar op dezelfde zorg die alle Hongaren hebben. Naar dit pasje wordt altijd gevraagd bij de huisarts, gezondheidscentrum en ziekenhuis.

Basiszorg gedekt

In Hongarije is vrijwel iedereen via het nationale rijksziekenfonds van de eerder genoemde OEP verzekerd, dus niet particulier. Met deze zorgverzekering is de basiszorg volledig

gedekt: bezoek aan huisarts, tandarts, spoedeisende hulp, doorverwijzing naar een specialist, ziekenhuisopname en gebruikte medicijnen en eventuele kleinere hulpmiddelen tijdens het verblijf in het ziekenhuis. Behandelingen in privéklinieken worden niet of slechts ten dele vergoed. Medicijnen voor gebruik thuis zijn in Hongarije vrijwel alleen te verkrijgen via de apotheek (gyógyszertár; patika) en dienen zonder recept zelf betaald te worden. Indien het medicijn is voorgeschreven op recept door een arts dan wordt een deel vergoed door het ziekenfonds, men betaalt op vertoon van de ziekenfondspas dan alleen de eigen bijdrage. Hoe hoog die is hangt af van het soort medicijn en de aandoening. De eigen bijdrage varieert in de meeste gevallen van 25 tot 75%. Goed nieuws is dat veruit de

meeste medicijnen in Hongarije (stukken) goedkoper zijn dan in West-Europa.

Wie en wat

Voor minderjarigen t/m 18 jaar is het Hongaarse ziekenfonds in principe helemaal gratis. Scholieren en studenten zijn ook gratis verzekerd en ook wie gepensioneerd, arbeidsongeschikt, met zwangerschapsverlof is of een andere toelage krijgt.

Voor wie in Hongarije in loondienst is of een eigen bedrijf heeft (en geen verzekering in het buitenland heeft) wordt de ziekenfondspremie direct via de belasting betaald; de werkgever dient dit in te houden op het loon en direct over te maken. Op dit moment bedraagt de ziekenfondspremie voor werkenden ongeveer 8,5% van het brutoloon.

Voor gepensioneerden en degenen die in het land van herkomst een uitkering of toelage ontvangen is er een ander systeem voor het regelen van de ziektekostenverzekering. Zij kunnen voor zichzelf en eventueel voor de echtgeno(o)t(e)/partner bij het Zorginstituut Nederland (Belgen bij hun ziekenfonds/mutualiteit) het eerder genoemde *S1-formulier* aanvragen; in Nederland wordt hiervoor doorgaans nog altijd de oude naam *E121-formulier* gehanteerd. Hiermee blijft men in het buitenland verzekerd en draagt men een premie af (die wordt ingehouden op het pensioen of uitkering), maar heeft men recht op de gebruikelijke, dagelijkse zorg in Hongarije. Omdat de zorgkosten hier stukken lager zijn dan in West-Europa (de gemiddelde premie en kosten van zorgverleners behoren tot de laagste binnen de EU) betaalt men aanzienlijk minder premie (doorgaans enkele eurocentjes per maand) dan gemiddeld in Nederland. Met dit formulier gaat men vervolgens naar de Hongaarse Nationale Ziekenfondskas om de eerder genoemde Hongaarse zorgpas (*TÁJ-kártya*) aan te vragen. De Hongaarse zorgverzekering dekt dan

de ziektekosten, maar men hoeft daar geen aparte premie voor te betalen in Hongarije. De eerdere eigen (particuliere) zorgverzekering in Nederland of België

wordt dan stopgezet. Omdat men in het land van herkomst de premie betaalt, krijgt men vandaaruit de EHIC/EZVK-pas opgestuurd.

Ten slotte is er natuurlijk nog een grote groep Nederlandstalige immigranten in Hongarije die noch gepensioneerd, noch arbeidsongeschikt is en ook niet werkt in Hongarije. Zij dienen - als ze niet meer ingeschreven staan en verzekerd zijn in het 'thuisland' - zich verplicht te verzekeren via de Hongaarse Nationale Ziekenfondskas. Men betaalt dan de verplichte minimale maandelijkse bijdrage (op dit moment net iets meer dan 7.000 forint, ca. € 23). De betaling loopt via de Belastingdienst, per cheque of door periodiek overboeken via de eigen bank (automatische incasso is niet mogelijk). Let op: *Het niet betalen van de premie leidt na enige tijd zonder verdere waarschuwing of clementieregelingen onherroepelijk tot beslaglegging door de fiscus, het is dus belangrijk goed zorg te dragen voor de betaling van dit relatief geringe bedrag.* De aanvraag voor deze groep mensen kan bij de Belastingdienst middels het Hongaarse formulier T1011 (de T wordt voorafgegaan door een jaartal, dus 16 voor 2016 enz.). Dit formulier is in het Hongaars en behoorlijk ingewikkeld, dus het meenemen van een tolk wordt aanbevolen. In principe moet men nog apart langs bij de Ziekenfondskas voor het aanvragen van het eerder genoemde *TÁJ-kártya*, maar steeds vaker kan men na het invullen van het juiste formulier dit ook direct bij de Belastingdienst afgeven. Na ontvangst van het Hongaarse ziekenfondskaartje kan deze groep mensen bij de Hongaarse Ziekenfondskas (OEP) gratis een Hongaarse 'EHIC' ('Európai Egészségbiztosítási Kártya') aanvragen, die om de drie jaar vernieuwd moet worden.

Lees verder op pagina 10

Hongarije Vandaag
 Altijd actueel!
www.hongarijevandaag.nl

Verbouwen in Frankrijk of Hongarije?

Bel Huub Kamp van
 Kamp Buitenland Verbouwingen
 0031 (0)6-13024310.
 Of kijk op www.kampbv.net

Persoonlijke (Nederlandse) uitvoering
 Deskundige begeleiding
 Ruim 20 jaar ervaring
 Uitstekend uitgevoerd werk

Betrouwbaar, deskundig, flexibel

Voor al uw
Hongaarse specialiteiten
www.desmaakvanhongarije.nl

Tandartstoerisme.nl

[TANDHEELKUNDE]

Tandartspraktijk voor
 Nederlanders in Pécs, Hongarije

Tandarts Peter Szanto is afgestudeerd aan de Universiteit van Pécs. Zijn werkwijze is persoonlijk professioneel. Hij spreekt Nederlands, Engels, Duits.

www.tandartstoerisme.nl

Ambachtelijke
 houtkachels
 voor
 vriendelijke
 warmte
www.artstoves.com

Sint Maarten in Nagypall

Nagypall, Márton Nap, vrijdag 11 november. Bij het invallende duister lopen kinderen met hun beschilderde jampotjes met een brandend waxinelichtje door het dorp. Ze verzamelen zich en lopen dan in optocht zingend achter de langzaam rijdende dorpsbus aan, op weg naar het dorpshuis.

Eenmaal in het dorpshuis aangekomen, wordt er een vijf minuten durend animatievideofilmje vertoond over de tijd en de plaats waar St. Maarten is geboren (Savaria, het latere

Hongaarse Szombathely). Daarna voeren de kinderen een toneelstukje op, waarin - symbolisch - ganzenvlees en wijn wordt uitgedeeld en waarbij ook weer wordt gezongen. Door dit te eten 'zul je een heel jaar geen last meer hebben van honger en dorst'. Sommige kinderen hebben een gans van karton tussen hun hoofdband geklemd, als het symbool van St. Maarten (hij werd door ganzen verraden toen hij zich verstoppt had voor zijn volgelingen, die hem tot bisschop wilden voordragen bij de Paus).

Het laatste deel van het toneelstukje is een vrije interpretatie van één van de zeven deugden. (Zie foto: Caritas, liefde voor je medemens, maar ook voor je geliefde, die meestal tot een huwelijk leidt.) Daarna wordt er onder het publiek - ouders en familie - brood, belegd met gesneden ringen ui en wijn uitgedeeld.

Dit is een totaal andere St. Maartenviering dan in Nederland, waarin een heel andere 'deugd' centraal staat, namelijk die van het 'delen' (snoepgoed, geld, etc). Het is heel leuk om dit hier mee te maken en te merken dat het vieren van St. Martinus niet alleen een West-Europese traditie is.

Eddy Smid

Concerten in december

- wo. 7: Luik
- do. 8: Arnhem
- vr. 9: Harderwijk
- za. 10: Warnsveld (inclusief Hongaarse markt)
- zo. 11: Diepenheim (inclusief Hongaarse markt)
- di. 13: Brussel
- wo.14: Brummen-Zutphen
- do.15: Haarlem
- vr. 16: Geleen
- za. 17: Kekerdom
- Zo. 18: Amersfoort

www.speelman.nl/Nadara
of www.tanchaz.nl

Hongaarse cultuurmarkt in kerstfeer

Concerten, lezingen, workshop en korte films in Warnsveld

Op 10 december vindt er in Cultureel Centrum 't Nut te Warnsveld een groot zigeunerfeest plaats, compleet met muziek, dans en een Hongaarse kerstmarkt. De hele dag zijn er concerten, lezingen, workshops en korte films. Het publiek kan zich tegoed doen aan speciale Hongaarse hapjes en drankjes. Zigeunerorkest Vagabonda's brengt authentieke oriëntaalse en Transsylvaanse roma-muziek uit het uiterste oosten en het uiterste westen van Roemenië. In het avondconcert geven de Vagabonda's volop ruimte aan de dansen die de cursisten 's middags hebben aangeleerd in de Workshop Zigeunerdansens.

Kerst- en informatiemarkt

Hier is van alles te zien, te koop, te eten en te drinken wat maar verband houdt met de gipsy-lifestyle en Hongarije: cd's, originele zigeunerrokken, boeken, honing én informatie over ontwikkelingsprojecten in zigeunerdorpen in Roemenië en Frankrijk.

Leren buikdansen

Sheila's Buikdanscentrum organiseert een workshop oriëntaalse zigeuner-dansen. Iedereen kan meedoen. Je hoeft geen speciale danservaring te hebben. Wel reserveren en vooraf betalen. Entree: € 10.

Meer info:

www.tanchaz.nl

Angéla Thiesz

Een textielkunstenaar met een bijzondere missie

Angéla is in Sopron geboren en ze ging in 1989 Kunstwetenschappen studeren aan de Universiteit in Pécs. Dat was in het historische jaar van de grote politieke omwenteling, waardoor veel jonge mensen op het gebied van kennis nieuwe perspectieven en mogelijkheden gingen ontdekken. Een totaal andere wereld ging voor hen open en volgens Angéla gold dat ook voor haar.

Na haar studie is Angéla niet direct op zoek

gegaan naar een baan, maar heeft ze haar gezin gesticht en daar alle zorg aan gegeven. In die tijd heeft ze leren spinnen, breien, haken en weven, maar niet met het idee om een echte 'kézműves' handwerkster te gaan worden. Ze kwam in deze periode veel in aanraking met mensen met een handicap (zowel geestelijk als lichamelijk), voor wie een normale werkkring nauwelijks was weggelegd en ze besloot om samen met een aantal van hen iets te gaan doen op het gebied van textiele vormgeving. Angéla koos als werkmateriaal geen wol of katoendraad, maar tot repen geknipte gebruikte kleding en andere gebruikte weefsels, waarmee gebreid, gehaakt en opnieuw geweven kon worden. Het was een experiment van wat we nu kennen als 'Art-cycling' en Angéla was daarmee haar tijd ver vooruit.

Beschermde werkplaats bieden

Met deze manier van werken konden er nieuwe producten gemaakt worden zoals zit- en hangmeubelen, wand- en vloerkleden, bekleding en tassen. Angéla heeft daarmee een heel eigen, veelkleurige designstijl in gang gezet, zonder dat ze zich daarvan zo bewust was. Dat heeft te maken met haar bijzondere missie om gehandicapte mensen een beschermde werkomgeving te bieden, waarin iedereen datgene doet wat hij kan. Intussen leert men hoe men kan

samenwerken, iets dat veel gehandicapten nooit hebben geleerd, omdat er geen beroep op hen werd gedaan. Er kunnen maximaal 40 mensen werken in Angéla's werkplaats en deze plek is voor hen in veel opzichten van grote therapeutische waarde. Soms komt men ook zelf met ideeën over hoe de vorm of kleur van een product zou kunnen worden.

Stichting 'Retextil'

Zo werd al in 2004 de 'Retextil Alapítvány' in het leven geroepen, waarvan Angéla Art Director werd. 'Retextil' veranderde een aantal keren van adres binnen het centrum van Pécs, maar heeft

nu uiteindelijk haar onderkomen gevonden in een pand aan het Szent István tér, waarin elke dag mensen aan het werk zijn onder de bezielen-

de leiding van Angéla. Ook worden er regelmatig kunstprojecten in andere plaatsen georganiseerd.

Financiële ondersteuning

Met deze werkplaats worden indirect 40 gezinnen ondersteund. Iedere gehandicapte werknemer krijgt van de overheid een vergoeding. Projecten van 'Retextil' komen in aanmerking voor Europese subsidie en er bestaan contacten met gelijksoortige stichtingen in het buitenland voor kennisuitwisseling en ondersteuning. Toch zijn ze ook blij als hun met de hand gemaakte producten gekocht worden. Er kan ook iets op bestelling worden gemaakt. Angéla spreekt goed Duits en een collega van haar, Péter, spreekt goed Engels. U kunt er terecht op werkdagen tussen 7.30 en 14.00 uur. Het adres is Szent István tér 4 in Pécs.

Op donderdagmiddag is tussen 15.00 en 18.00 uur de werkplaats open voor publiek om verschillende technieken te leren. Zie voor nadere informatie : www.retextil.hu

Eddy Smid, Nagypalli PinceGaléria

De soepballetjes met lever vist hij er niet uit...

Jan heeft het naar z'n zin op zijn Hongaarse school

Op de kleuterschool (Óvoda) worden drie maaltijden verstrekt, twee maal brood en eenmaal warm eten. Jan vist de leverballetjes niet uit de soep, zoals de meeste Nederlandse ouders, die met varkens- of rundergehaktballen groot zijn gebracht.

Hij is al van jongs af aan opgegroeid in Hongarije, ging 3 jaar oud naar de kleuterschool/kinderopvang en zal er tot en met zijn 6^e leren spelen, luisteren naar verhalen en knutselen. Jan is nu 5 jaar oud en het bevalt hem prima op school. Hij ziet er naar uit dat hij 7 jaar wordt, dan mag hij naar de basisschool, de 'Iskola'.

De helft van de kinderen spreekt Duits, Schwabenfamilies wonen nog alom in Szászvár en in de 7 omringende dorpen waarvandaan de kinderen per schoolbus gebracht en gehaald worden. De jongens en meisjes gaan goed met elkaar om, ook met Jan. Het verst gelegen dorp is Köblény, 12 kilometer verder. Alle dorpen hadden tot rond 2000 hun eigen (kleuter) scholen. Inmiddels is in Magyaregregy weer een kleuterschool gestart, een aderlating voor die in Hosszúhetény, een fraai gelegen dorp tegen de zuidhelling van de Kelet-Mecsek.

Het sociaal-economische niveau van de bewoners hier ligt duidelijk hoger dan die van de dorpen ten noorden van de Mecsek, zodat ouders uit die streek toch vaak kiezen voor de lange rit met hun kinderen.

Veel aanbod

Vanuit Jans school wordt zwemles geregeld, 4000 Ft voor 10 lessen, inclusief vervoer naar en van Dombóvár, een half uur rijden. Het schoolvoetbal ging helaas niet door want er waren te weinig aanmeldingen, misschien vanwege de prijs. Jan gaat - zonder eigen bijdrage - naar logopedie, zoals vrijwel alle kinderen uit zijn klas; hij vanwege zijn uitspraak van het Hongaars. Voor de meeste leerlingen in het kleuter- en basisonderwijs (uit gezinnen met een lager inkomen) is er een schoolboekenfonds. De kinderen kunnen ook Engelse les krijgen op kosten van de school. Rond 40% van de leerlingen maakt er gebruik van.

De klassen hebben rond de 20 kinderen, de school is vrij nieuw, goed onderhouden en heeft een mooie gymzaal.

Jans ouders zijn heel tevreden met het onderwijs op de kleuterschool, de

lage financiële bijdragen en het vervoer. Vervolgonderwijs is op ruim drie kwartier met de bus naar Dombóvár, Bonyhád, Komló of Pécs. Ze hebben het gevoel dat zij hun zoon niet tekort doen - qua schoolopleiding en socialisatieproces - door hun emigratie naar Hongarije.

Gert Jan Hoogenkamp

De Iskola van Szászvár

vervolg van pagina 7

12 maanden geregistreerd zijn

Een belangrijke voorwaarde voor het gebruikmaken van deze mogelijkheid (en lage premie) is dat men kan aantonen - door de datum op de registratie- of verblijfsvergunning - dat men minimaal 12 maand onafgebroken in Hongarije staat geregistreerd. Voor wie dat nog niet geldt, is er nog een alternatief: men vraagt dan bij de huidige zorgverzekering in Nederland of België een E104-formulier aan. Hierop staat vermeld sinds wanneer men verzekerd is geweest voor de ziektekosten in het betreffende land. Een vereiste in Hongarije is, dat men kan aantonen dat men gedurende het grootste deel van de afgelopen tien jaar verzekerd was. Als men daaraan voldoet, kan men vrijwel direct de Hongaarse ziektekostenverzekering afsluiten. Wie geen E104-formulier als bewijs voor voldoende verzekerde jaren kan overleggen is aangewezen op het afsluiten van een tijdelijke noodverzekering voor alleen dringende zorg in Hongarije. Deze noodverzekering kost echter de helft van het minimale bruto maandloon, momenteel 55.500 forint (ca. € 185). Dit is een erg duur (tijdelijk) alternatief, naast de mogelijkheid om een (nog duurdere) particuliere Hongaarse (expat-)zorgverzekering af te sluiten.

Belangrijk

Het is voor wie van plan is naar Hongarije te emigreren daarom van belang zo spoedig mogelijk na aankoop of huur van een woning een registratiekaart/verblijfsvergunning aan te vragen. Maar ook om zich nog niet direct uit te schrijven uit het thuisland en de eerste tijd de eigen (particuliere) zorgverzekering aan te houden, totdat men de Hongaarse zorgverzekering kan afsluiten.

*mr.drs. Robert Kemkers
GeGe Group
robert@hongarijehuis.nl*

Ata Kandó in Nederlands Fotomuseum

Tentoonstelling Nederlands-Hongaarse fotografie tot en met 1 januari in Rotterdam

Ata Kandó werd op 17 september 1913 in Boedapest geboren als Etelka Görög. Haar vader, Imre Görög, was hoogleraar geschiedenis en vooraanstaand vertaler van Russische literatuur. Haar moeder Margit Beke was een belangrijk vertaler van Scandinavische literatuur. Later verhuisde ze naar Nederland. Inmiddels is Ata Kandó 103 jaar oud.

Met de tentoonstelling *Ata Kandó | I Shall Use My Time* brengt het Nederlands Fotomuseum een eerbetoon aan deze fotografe en toont een indrukwekkend overzicht van haar fotografisch oeuvre. Liefde voor haar gezin en betrokkenheid bij mensen op in nood lopen als een rode draad door haar werk en resulteerde in intieme portretten. Ze inspireert nog altijd jongere fotografen.

Hongaarse vluchtelingen

De Hongaarse Opstand is een van de thema's die in de tentoonstelling wordt uitgelicht. In 1956 valt Rusland Hongarije binnen en volgt de Hongaarse opstand. Vele Hongaren ontvluchten hun geboorteland en komen onder meer naar Nederland. Kandó zocht naar mogelijkheden om haar landgenoten te helpen en maakte samen met collega-fotografe Violette Cornelius (1918-1997) een indringende reportage over het leven van de vluchtelingen die als boek verscheen. De opbrengsten van het project werden gebruikt om hulp te bieden aan de ontheemde Hongaren in Nederland.

www.nederlandsfotomuseum.nl/tentoonstelling/ata-kando

Internet via een simkaart

Door Theo Jeuken

In het vorige nummer stond een verhaal van Gert Jan over internet. Bij deze mijn ervaring. Wij hadden ook geen internet en een combinatie met vaste telefoon wilden we niet. Kort geleden hebben we dus een Vodafone netjegy simkaart geïnstalleerd in een Huawei e5377 mifi, dat is een mobile WiFi router. Nu hebben we internet.

De kosten van de kaart zijn 2990 forint voor aanschaf en de eerste week met 1 Gb. Daarna herladen - net als de mobiele telefoon - bij een pinautomaat. Dat kost voor een week (1 Gb) 2990 Ft of voor 30 dagen (3 Gb) 3990 Ft. Wij zijn meestal 4 weken hier, dus voor ons is het perfect.

@ Meer tips voor het digitale wel en wee in Hongarije zijn welkom bij de redactie!

Vier gratis Hongarije kaarten als bedankje voor uw gift!

Verrast door spontane donaties

Het afgelopen jaar werden we enkele keren verrast door spontane donaties. Lezers van ons blad wilden op die manier uiting geven aan hun waardering en dat deed ons goed. Die donaties kwamen ook goed uit, want er waren ook afgelopen jaar weer bijkomende kosten.

Ons blad is en blijft gratis. Niemand is dus verplicht om iets met de volgende suggestie te doen. Toch zouden we een kleine bijdrage voor de 4 nummers die u in 2016 ontving erg op prijs stellen. Voor uw bijdrage van 10 euro of meer ontvangt u als bedankje deze mooie set panoramakaarten van Hongarije. Leuk om naar familie of vrienden te sturen! Of zelf te houden natuurlijk. Wilt u deze ontvangen, vergeet dan niet uw postadres bij uw overschrijving te zetten.

NL36INGB0005662523

t.n.v. C.J. Verharen, Duitsland

Ontwikkeling is de sleutel voor verbetering

Op de bres voor Hongaarse Roma

"Beter terug bij ons, in de armoede, dan te worden uitgebuit", schreef een vader wiens zoon ik kon helpen om te ontkomen aan uitbuiting in Nederland.

Met die armoede is het werk van Stichting Vakaró voor Komló al-temaal begonnen. Begin 1998 werd er in de Petra-kerk te Veenendaal een 'Vastenactie' gehouden voor de kinderen in Komló. Zes weken lang werden er dozen vol schoenen, speelgoed en schoolmateriaal verzameld. En geld, voor transportkosten. Eerlijk gezegd liep de actie behoorlijk uit de hand en er waren genoeg spullen om een hele grote vrachtwagen te vullen. Iemand betaalde de transportkosten en er kwam een bedrag van 5800 gulden.

Totaal onbekend

Tja, wat doe je dan met 5800 gulden?

Er werd, via, via, overlegd met Anikó, toentertijd de moeder Teresa in Komló. Zij zei: "Ik zou graag een vakantie- kamp willen organiseren voor de allerarmste kinderen. Maar komen jullie dan ook, dan kun je zien wat er met het geld gebeurt." Zo gezegd, zo gedaan. Wij van den Bovenkamp en ondergetekende boekten een ticket (op eigen kosten overigens) en vertrokken. In juni 1998 kwamen we zo voor het eerst in Hongarije. Een voor ons totaal onbekende cultuur en we spraken, op jÓ napot en köszönöm na, geen woord Hongaars. We werden betrokken bij de voorbereidingen van het kindervakantie- kamp. Met een oude Trabant - met gaten in de bodem zodat je het wegdek kon zien - gingen we langs de families om de kinderen uit te nodigen. Dat was best even schrikken, wat een verschrikkelijke armoede!

Nooit teveel kinderen

De volgende ochtend maakten we de bedden op, voor de leiding en voor de kinderen, in totaal 22. In de middag kwamen de kinderen, van verre zagen we ze te voet aankomen.

Ik telde er ruim 50 en zei tegen Anikó: "Oh, oh, er zijn veel te veel kinderen!"

Waarop Anikó

zei: "Nee hoor, er zijn nooit te veel kinderen! Wij hebben te weinig bedden." Deze benadering zette ons wel aan het denken.

Discriminatie

We schrokken van de kinderen.

Zwart, vies, onder de luizen, uitgehongerd.

We schrokken ook behoorlijk toen we in deze week voor het eerst in aanraking kwamen met de discriminatie van Roma in Hongarije. We

liepen met een groep kinderen in de berm, op weg naar het bos om spelletjes te gaan doen. Met grote snelheid kwam er een auto op ons af en reed bewust de berm in... om net voor onze groep te stoppen. Er werd iets geroepen door de chauffeur, maar dat verstonden we toen niet. Aan het einde van die kindervakantieweek was het duidelijk.

Van 'onze' jongeren vindt 90% een geschikte baan.

Het moest mogelijk zijn om meer voor deze kinderen te doen. En er waren ook nog vele guldens over.

Ontwikkeling als sleutel

In de jaren daarna organiseerden

we veel hulptransporten. Daar was behoefte aan, maar het voelde een beetje als goedbedoelde liefdadigheid, zonder dat het de Roma echt verder bracht. Ontwikkeling; dat was en

is de sleutel! En dat begon met de oprichting van een kleuterschool in Komló, speciaal voor kinderen die in de thuissituatie in hun ontwikkeling bedreigd werden. Voor Roma en niet-Roma. De kleuterschool is er nog steeds en draait sinds 2009 zonder onze ondersteuning.

Studiefonds

Het werkgroepje vanuit de Petra-kerk werd in maart 2004 een stichting. Dat was tevens het begin van

het 'Studiefonds', een programma dat financiële, maar vooral ook morele steun biedt aan Roma-jongeren die verder willen leren. Enorm belangrijk, want alleen een opleiding geeft hen een kans op een betere toekomst! Heeft

een Roma eenmaal een baan dan is hij of zij in staat om een hele familie uit het slop te trekken. Het is ons intussen overduidelijk dat dit werkt. Van 'onze' jongeren vindt 90% een geschikte baan. Wel is het noodzakelijk dat er een persoonlijke band wordt opgebouwd, tussen iedere jongere en ons.

Lees verder op de volgende pagina

Probleemwijk in Komló

De stichting heeft nu een ontmoetingsruimte midden in de Zigeunerwijk - 'probleemwijk' - in Komló. Hier organiseren we regelmatig een kindermiddag. Hoe zo'n middag eruit ziet? Samen spelletjes doen, geschminkt worden, een lekkere banaan krijgen. De clown met een ballon voor ieder kind is ook altijd een succes! Eenvoudig maar het betekent veel voor de kinderen. Doordat wij hen persoonlijk kennen wordt automatisch ook de ontwikkeling van de kinderen gevolgd. Veel nieuwe kandidaten voor het Studiefonds komen dan ook voort uit deze groep kinderen. Onze stichting probeert ook iets te betekenen voor de gehele wijk en de gehele gemeenschap. Zoals projecten die de gezondheid ten goede

Enikő behaalde door middel van het studiefonds eerst haar gymnasium diploma en studeert nu bouwkunde en architectuur.

komen. Eén voorbeeld: het schenken van zaden, zodat arme mensen met een eigen stukje grond de winter door kunnen komen. Over zaden gesproken: wie zich voor Roma inzet komt ook altijd wel Hongaren tegen die graag een graantje mee willen pikken. Maar het begrip steekpenningen kennen wij niet. Ook werken we niet met tussenpersonen, alle jongeren in het Studiefonds hebben een eigen bankrekening en zijn zelf verantwoordelijk voor het studiebeursje dat ze krijgen. Veel Roma weten het: wij zijn Sinterklaas niet, maar voor advies kun je altijd bij ons terecht.

Conny van Tuil

Mensenhandel

Dankzij internet weten ook Hongaarse Roma die slachtoffer zijn van mensenhandel ons te vinden. Tijdrovend en best heftig, maar we proberen te helpen.

Het begon met een actie die 6 weken zou duren... en nu zijn we ruim 18 jaar verder. Daar zijn we dankbaar voor. We bedanken vele Hongaarse Roma. Het was een lange weg om vertrouwen te winnen, maar wat kunnen we op deze manier veel betekenen voor en met elkaar. We bedanken alle Nederlandse donateurs, voor het vertrouwen wat zij in onze stichting hebben!

Stichting Vakaró voor Komló werkt uitsluitend met vrijwilligers en is een ANBI. Voor meer info: vakarovoorkomlo@ziggo.nl of 0031-616122409. www.kennisbankfilantropie.nl/anbi/vakaro-voor-komlo

Admiraal de Ruyter held van Hongarije Bevrijder van zesentwintig Hongaarse predikanten

In de 16^e en 17^e eeuw heerste grote onrust in Hongarije. De Habsburgers regeerden in het noorden en noordwesten, het centrale deel was door de Turken bezet en de rest behoorde tot het vorstendom Zevenburgen. Predikanten werden verplicht over te gaan tot het katholicisme. In 1674 werden 336 predikanten wegens rebellie ter dood veroordeeld. Keizer Leopold I was echter clement en stelde hen voor een keuze: katholiek worden of emigreren. De 42 die voor emigreren kozen werden lopend naar Napels gebracht. De overige wachtte de doodstraf.

Nederlands protest

Diverse regeringen protesteerden hiertegen, waaronder de

Nederlandse. Zij riep de hulp in van admiraal de Ruyter, die de Spanjaarden hielp om Napels te verdedigen tegen de Fransen. De Ruyter vroeg in ruil daarvoor om de in Napels in slavernij gehouden Hongaarse protestantse predikanten vrij te laten. Daar werd gehoor aan gegeven en op 11 februari 1676 werden de predikanten aan dek van 'De Eendracht' door de Ruyter ontvangen.

Sindsdien wordt hij als held herdacht. Achter de grote kerk van Debrecen staat sinds 1895 een monument voor hem en bij het graf van Michiel de Ruyter in Amsterdam hangt een zilveren lauwerkrans met de namen van de predikanten.

Wie is die man toch die op dat biljet staat...?

Op het biljet van 2000 Forint staat **Gábor Bethlen**

(1580 - 1629). Hij was de leider van een anti-Habsburgse opstand en werd later Prins van Transsylvanië. Hij ontwikkelde mijnen en industrie en nationaliseerde vele takken van buitenlandse handel. Hij was een verdraagzaam en veelzijdig persoon (en hij componeerde ook gezangen).

advertenties

The Old Bookcase
Worlds of Inspiration
Voor het betere tweedehands boek!
www.theoldbookcase.com

Szabó Pince in Hosszúhetény

Een klein maar fijn wijnhuis

Soms moet je gewoon geluk hebben. In dit geval bestellen we bij top-restaurant Almalomb in Hosszúhetény (waar je geen schnitzel op de patat gesmeten krijgt) nietsvermoedend een glas droge witte wijn. Het blijkt een Olaszrizling 2015 te zijn van het huis Szabó Zoltán, uit de wijnstreek Pécs. Op de menukaart zien we even later dat deze wijn uit Hosszúhetény komt, dat moet dus vlakbij zijn.

Het blijft niet bij één glas, we vragen om een hele fles. De avond is immers nog jong, het weer prima in orde, de ambiance bij Almalomb uitnodigend en sfeervol. De geleverde wijn bevat een ander etiket dan verwacht, namelijk een Rajnai Rizling, wel van hetzelfde wijnhuis, maar de duurdere variant. Daar hebben we niet om gevraagd, maar we zijn na proeven wel zeer tevreden. Tijdens het eten even via internet gecontroleerd wáár die Pince te vinden is, zodat we er na afloop even langs kunnen rijden. Uiteraard is het na diner-tijd gesloten, maar we weten nu waar we moeten zijn.

Een lang gekoesterde droom

De volgende dag rijden we opnieuw naar Hosszúhetény (na drie keer schrijven van deze plaatsnaam struikel ik niet meer met mijn vingers over het toetsenbord...). Het hek staat uitnodigend open, dus we rijden het terrein op en parkeren bij een kleine wijngaard, naast een geweldig mooi gebouw. We horen geluiden van onder dat gebouw komen en lopen er naar binnen. Drie mannen staan zowaar wijn te maken. Slechts één van hen spreekt voldoende Duits om onszelf over en weer verstaanbaar te maken. Het blijkt de eigenaar Zoltán Szabó te zijn. Een erg vriendelijke jonge-

man, die ons uitnodigt een kijkje te nemen.

Zoltán heeft sinds 2004 - naast de kleine wijngaard waar we geparkeerd staan - een wijngaard langs de weg van Bonyhád naar Pécs en heeft daarmee een door hem lang gekoesterde droom verwezenlijkt. De krijtachtige bruine bodem aan de rand van Pécs (behoorlijk warm en beschermd in een dal) levert rijke wijnen. Er bevinden zich druiven van Chardonnay, Riesling, Grüner Veltliner, Furmint en de voor Pécs zo belangrijke Cirfandli (Zierfandler). Naast de wijnmakerij bevindt zich de kelder, waar wijnen op vat worden bewaard. Szabó bewaart ook wijnen op stalen containers, een modernere variant.

Proeverijen

Boven de wijnkelder bevindt zich het al eerder genoemde mooie gebouw, alleen via een trap bereikbaar. Daar is een zaal, die als proeflokaal dient. Op afspraak kan hier - alleen door groepen - een proeverij worden geregeld, waar naast de wijn ook lokale etenswaren worden geserveerd.

De prijzen van de wijnen ga ik hier niet noemen, dit is geen commercieel verhaaltje en bovendien: prijzen wijzigen.

Pécs-Mecsek wijnroute

Het wijnhuis Szabó Pince maakt deel uit van de Pécs-Mecsek wijnroute (www.pecsmecsekiborut.hu). De eerder genoemde Cirfandli is het paradepaardje van deze route. Meer hierover mogelijk in een volgende Mecsek Magazine.

Wilt u dit wijnhuis en zijn vriendelijke gastheer eens bezoeken? Dit zijn de gegevens:

7694 Hosszúhetény, Moroló u. 55
Telefoon: (+36) 20-316-6391
E-mail: borozolee@gmail.com

Openingstijden: op afspraak het hele jaar door of als u - net als wij - geluk hebt, zijn ze gewoon bezig en bereid u te woord te staan.

Henk Meeuwisse

MUZIEKEVENEMENTEN IN PÉCS

De komende maand is er in Pécs veel te genieten op muziekgebied. Hieronder een kleine opsomming

6 december - 19.00 uur - Kodály Centrum

Csík Orchestra and Ferenczi György & Rackajam

Mix van folk en pop cultuur. Csík Orchestra, met zijn unieke muzikaliteit is momenteel enorm populair onder Hongaarse muzikliefhebbers. Het-

Kaartjes van 2900 - 4900 HUF

zelfde geldt voor György Ferenczi & Rackajam. Hun muziek en bewerkingen zijn heel kenmerkend voor hun stijl. Dit gezamenlijke optreden zal dus een mix zijn van Hongaarse volksmuziek, Blue Grass en Amerikaanse volksmuziek.

20 december - 19.30 uur - kathedraal Pécs

Magnificat - Kerstconcert

Mooie combinatie van 18e en 20e eeuwse composities van Johann Sebastian Bach (Cantata No.191, 'Gloria in excelsis Deo', Magnificat) en Benjamin Britten (Christmas Carols) door het Pannon Philharmonisch Orkest o.l.v. László Dobos en András Vass.

Kaartjes van 1990 - 3990 HUF

Solisten: Ida Lakatos - harp, Ágnes Kovács - sopraan, Csilla Tillai - sopraan, Zoltán Gavodi - alt (contratenor), Zoltán Megyesi - tenor, Szabolcs Hámori - bas. Pannon Philharmonic Festival Koor

2 januari - 19.00 uur - Pécs Kodály Centrum

Nieuwjaars Galaconcert

Kaartjes van 5500 - 10 000 HUF

Al meer dan 10 jaar geeft het Pannon Philharmonisch Orkest een nieuwjaarsconcert. Het is een van de belangrijkste sociale evenementen van het jaar geworden. Het programma is vergelijkbaar met het overbekende Weense nieuwjaarsconcert.

Kaartjes voor al deze concerten zijn verkrijgbaar bij het Kodály Centrum of bij het Pécs Point, Széchenyi plein. Online op: www.jegymester.hu.

Openingstijden : Do t/m Zo 14.00 - 17.00

NAGYPALLI PINCE GALÉRIA www.pincegaleria.hu

7731 Nagypalli Szabadság u. 38/b

- advocatuur & juridisch advies
- dienstverlening
- creatief & ontwikkeling
- makelaardij & taxaties

GEGE GROUP

Like ons op

www.hongarijehuis.nl

Wij wensen u als redactie heel goede feestdagen en veel leesplezier in het nieuwe jaar!

REDACTIE

Gert Jan Hoogenkamp
Robert Kemkers
Eddy Smid
Irene Polak
Cees Verharen (hoofdredacteur)
ceesverharen@troas.eu

Mecsek Magazine komt elk kwartaal uit en wordt naar ruim 1500 emailadressen verzonden.

De deadline voor kopij en advertenties voor het voorjaarsnummer: 10 februari 2017

Medewerkers aan dit nummer:

Theo Jeuken, Carla Joesse, Henk Meeuwisse, Nederlandse ambassade in Hongarije, Jan Noot, Conny van Tuil

Verantwoordelijkheid:

- De mening van schrijvers in Mecsek Magazine is niet noodzakelijk de mening van de redactie.
- De redactie houdt zich het recht voor om artikelen te weigeren of (in overleg) te redigeren.
- Geplaatste artikelen zijn afgestaan aan Mecsek Magazine, zodat verdere verspreiding van het blad c.q. het artikel ongehindert verder plaats kan vinden via sociale media en internet.
- Ingezonden foto's vallen onder verantwoordelijkheid van de inzender (privacy en copyright).

Idee, vormgeving en logo van Mecsek Magazine zijn eigendom van Irene Polak en Cees Verharen.

Like Mecsek Magazine op Facebook.
www.mecsekmagazine.nl

— Ügyvédi iroda & jogi tanácsadás
Advocatuur & Juridisch Advies

— Szolgáltatás
Dienstverlening

— Kreatív & fejlesztés
Creatief & Ontwikkeling

— Ingatlanközvetítés & értékbecslés
Makelaardij & Taxaties

WWW.HONGARIJEHUIS.NL

Object 457: „Renovatieproject met vele mogelijkheden in Szárász (Baranya)” – 9.800 euro

Vormalige dorpswinkel annex café met woongedeelte te koop!

Dit ruime object biedt heel veel mogelijkheden op recreatief gebied, bijvoorbeeld gedeeltelijk in te richten als pension, als galerie, voor het houden van paarden of andere dieren, voor hobbies enz.

Het pand wordt omringd door de natuur, aan de voorzijde is een zeer weids, vrij uitzicht. Voor wie creatief is geheel naar eigen ideeën af te maken en in te richten en dat alles voor een zeer lage prijs!

Object 707: „Woonboerderij te koop of huur in Bonyhádvarasd (Tolna)” – 29.950 euro

Leuke comfortabele en complete GERENOVEERDE woning gelegen op een kleine heuvel aan de rand van een leuk dorp even ten noorden van de stad Bonyhád, beschikkend over alle comfort, inclusief cv en een grote tegelkachel. Het huis biedt de mogelijkheid de verdieping af te bouwen, aan de achterzijde is er ook ruimte voor extra kamers, opslag of voor andere doeleinden; tevens zijn hier nog een terras, werkplaats en wijnkelder.

Object 583: „Sfeervolle, leuke dorpswoning op mooie stand in Szulimán (Baranya)” – 34.500 euro

Het huis is gelegen op een hoger deel van een doodlopende straat, uitkijkend over een plantsoen, met aan de achterzijde volledig vrij uitzicht. Vanuit het diepe groene perceel met o.a. besloten bloemen- en moestuin, boomgaard, veld en akker loopt men zo de vrije natuur in.

Authentieke inrichting met o.a. zonnige tuinkamer en ruime eetkeuken.

Het object is geschikt zowel voor permanente bewoning als ook als vakantiehuis.

Object 247 „Woonboerderij in Nagyvejke (Tolna)” – 85.000 euro

Volledig GERENOVEERDE en uitgebouwde ruime traditionele woning op prachtige rustieke locatie in schilderachtig dorpje. Het object verkeert naar Westerse maatstaven in uitmuntende staat en is v.v. vele moderne zaken. Deze woning, die tevens over een nieuw SEPERAAT GASTENVERBLIJF, ZWEMBAD met terras, garage en diepe gemetselde wijnkelder beschikt, is gelegen op een helling boven in een geliefd plaatsje nabij Bonyhád.